

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА РАДА

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ
www.prlab.net.org.ua

Аналіз тарифів та їх складових на електричну енергію для великих промислових підприємств, що споживають більше 150 000 МВт·год на рік в країнах ЄС та в Україні

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-дослідницьким центром
на запит народного депутата України

Український ринок електроенергії ще не пройшов лібералізації, а це означає, що підходи до ціноутворення в Україні та Європі відрізняються. В Україні вартість електроенергії для кінцевого споживача залишається чітко регульованою – Національна комісія з питань регулювання енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), поряд із середньозваженим тарифом, встановлює також тарифи відповідно до категорій споживачів. В Європейському Союзі ціна на електроенергію встановлюється ринком, залежно від попиту і пропозиції.

Європейський Союз

Зважаючи на те, що енергоресурси вичерпні, ЄС проводить політику енергозбереження. Європейська Комісія 25 лютого 2015 року прийняла **Пакет Енергетичного Союзу** (the Energy Union Package). Стратегія Енергетичного Союзу складається з 5 взаємозалежних та взаємодоповнюючих **аспектів**, які розроблені для забезпечення зростання енергетичної безпеки, стійкості та конкурентоспроможності:

- енергетична безпека, солідарність та довіра;
- повністю інтегрований Європейський енергетичний ринок;
- енергетична ефективність;
- декарбонізація економіки;
- дослідження, інновації та конкурентоспроможність.

Однією з ключових функцій Пакету Енергетичного Союзу є аналіз цін та витрат на енергію.

Ціна на енергію в ЄС залежить від цілого ряду різних умов: попиту та пропозиції, включаючи геополітичну ситуацію, диверсифікацію імпорту, мережеві витрати, витрати на охорону навколишнього середовища, несприятливі погодні умови, та рівень акцизного збору і податків.

На рівні Європейського Союзу остаточні ціни для споживачів складаються з наступних **компонентів**:

- ціни на виробництво електроенергії (оптові ціни та роздрібні витрати);
- мережеві витрати (передача і розподіл);
- податки, збори, мита.

Для того, щоб краще зрозуміти взаємозв'язок між ціною на енергію та політикою, необхідно розглянути структуру ціни. Основним джерелом розбіжності цін на рівні Європейського Союзу є різні податкові режими в державах-членах ЄС.

Глибокий аналіз європейських енергетичних цін і витрат свідчить про те, що європейська структура для енергетичного оподаткування не передбачає повного узгодження, тому держави-члени можуть змінювати свої податки і податкові ставки самостійно. Іншим джерелом розбіжності цін на енергію між різними національними ринками (що також пов'язано з податками і зборами) є розбіжність білінгової системи/системи

рахунків (billing system). Склад податків та зборів, що повинні бути включені в споживчі рахунки, відрізняються серед країн ЄС. Цінові деталі, що базуються на компонентах і на оподаткуванні, дуже часто неможливо напряму порівняти між країнами. Для того, щоб уникнути цього недоліку порівнянності на рівні ЄС, ціни на електроенергію, що надають країни-члени, повинні бути деталізовані таким чином:¹

1) Ціни на основі оподаткування:

- ✓ ціни без податків, зборів та ПДВ;
- ✓ ціни без ПДВ та інших податків та зборів, що відшкодовуються;
- ✓ ціни, що включають всі податки, збори та ПДВ.

2) Ціни за компонентами:

- ✓ Енергія і постачання;
- ✓ Мережеві витрати (Network costs);
- ✓ Податки, збори, мита.

На сайті Eurostat дані стосовно ціни на електроенергію для промислових споживачів, що споживають > 150 000 МВт·год, доступні тільки для ряду країн (Бельгія, Греція, Італія, Іспанія, Нідерланди, Австрія, Болгарія, Польща, Словаччина, Великобританія, Угорщина). Дані стосовно ціни на електроенергію для промислових споживачів даної категорії надаються країнами-членами на добровільній основі. Дані категорії промислових кінцевих споживачів можуть включати дані з інших областей, наприклад офіси, ресторани, послуги, транспорт.

Ціни на основі оподаткування.

Ціна без податків, зборів та ПДВ включає тільки вартість виробництва, агрегацію, поставки, обслуговування клієнтів після управління продажами та інші витрати на поставку (**Таблиця 1.**).

Таблиця 1.

Ціни на електроенергію для промислових споживачів (> 150 000 МВт·год) без урахування податків, зборів, ПДВ, євро/кВт·год

Країна/Період	2011 (II)	2012 (I)	2012 (II)	2013 (I)	2013 (II)	2014 (I)	2014 (II)	2015 (I)	2015 (II)	2016 (I)
---------------	-----------	----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------	----------

¹ Compilers guide on European statistics on natural gas and electricity prices 2016 edition [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/7787004/KS-GQ-16-006-N.pdf/8c74aebc-d921-496c-9cd0-02fbb91bf166>.

	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)	півріччя)
Королівство Бельгія	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0,0571
Грецька Республіка	0,0562	0,0545	:	:	:	:	:	:	:	:
Італійська Республіка	0,0841	0,0853	0,0901	0,0837	0,0862	0,0665	0,0694	:	0,0662	0,0552
Королівство Іспанія	0,0504	0,0532	0,0535	0,0535	0,0625	0,0514	0,0646	0,0635	0,0715	0,0517
Королівство Нідерландів	0,0646	0,0580	0,0634	0,0710	0,0739	0,0638	0,0653	0,0653	0,0638	0,0568
Республіка Австрія	:	:	:	:	:	:	:	:	0,0449	:
Республіка Болгарія	0,0473	0,0493	0,0515	0,0547	0,0495	0,0518	0,0511	0,0476	0,0582	0,0610
Республіка Польща	0,0704	0,0733	0,0732	0,0685	0,0587	0,0502	0,0517	0,0556	0,0535	0,0514
Словацька Республіка	0,0920	0,0902	0,0826	0,0999	0,0898	0,0803	0,0637	0,0680	0,0614	0,0643
Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії	0,0821	0,0949	0,1011	0,0966	0,1013	0,1082	0,1126	0,1231	0,1266	0,1151
Угорщина	0,0645	0,0879	0,0909	0,0902	0,0881	0,0757	0,0758	0,0727	0,0742	0,0656

Джерело: European Statistical Office, Eurostat²

Ціна без ПДВ та інших податків і зборів, що відшкодовуються, включає компонент «енергія і постачання», компонент «мережеві витрати» та податки, збори, що не відшкодовуються для кінцевих не побутових споживачів.

В ціну, що включає всі податки, збори та ПДВ, входить компонент «енергія та постачання», «мережеві витрати», податки та збори, що відшкодовуються та не відшкодовуються (Таблиця 2).

Таблиця 2.

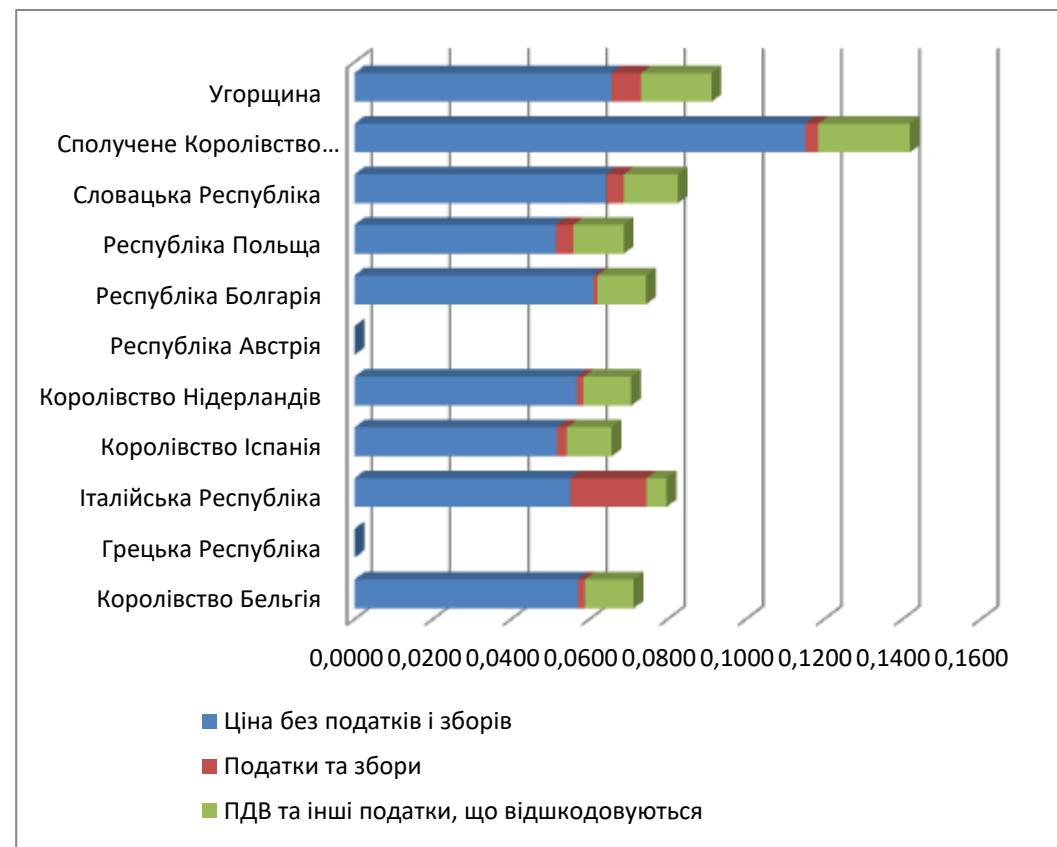
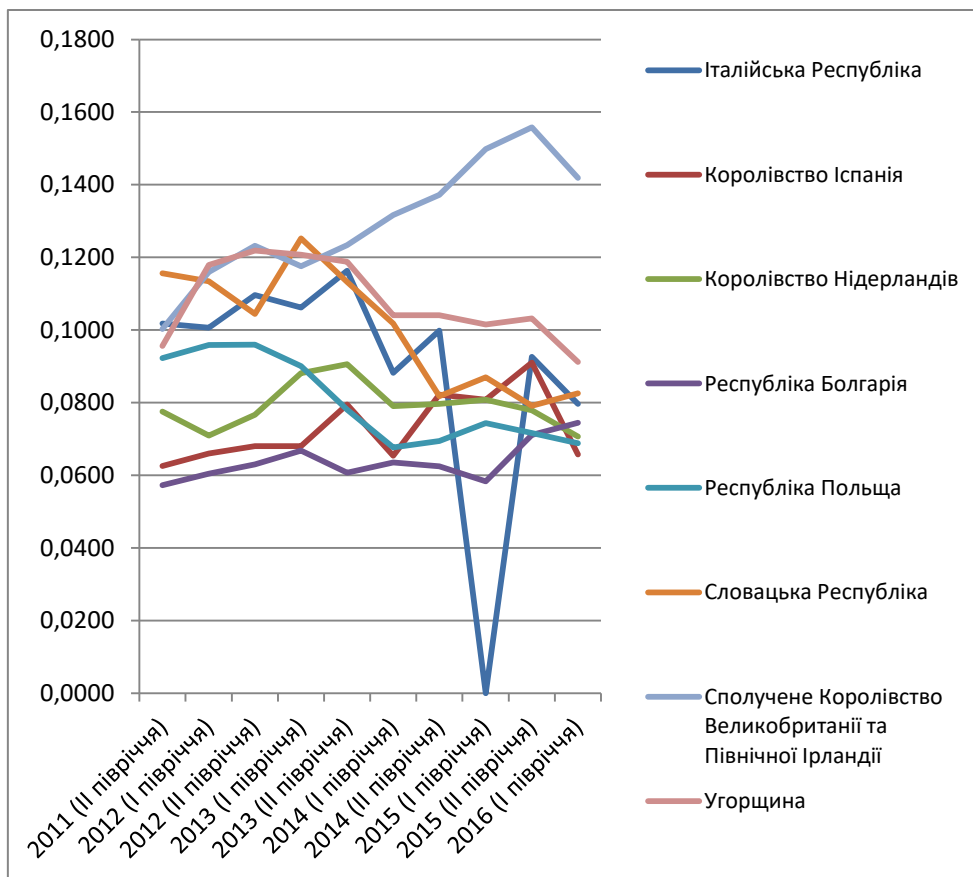
Кінцеві тарифи на електроенергію для промислових споживачів з обсягом річного споживання > 150 000 МВт·год., євро/кВт·год

² Electricity prices for industrial consumers - bi-annual data (from 2007 onwards) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.

Країна/Період	2011 (II півріччя)	2012 (I півріччя)	2012 (II півріччя)	2013 (I півріччя)	2013 (II півріччя)	2014 (I півріччя)	2014 (II півріччя)	2015 (I півріччя)	2015 (II півріччя)	2016 (I півріччя)
Королівство Бельгія	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0,0713
Грецька Республіка	0,0686	0,0675	:	:	:	:	:	:	:	:
Італійська Республіка	0,1018	0,1006	0,1096	0,1062	0,1163	0,0882	0,0998	:	0,0926	0,0797
Королівство Іспанія	0,0626	0,0660	0,0680	0,0680	0,0795	0,0654	0,0822	0,0808	0,0910	0,0657
Королівство Нідерландів	0,0775	0,0709	0,0767	0,0881	0,0906	0,0790	0,0797	0,0808	0,0779	0,0707
Республіка Австрія	:	:	:	:	:	:	:	:	0,0770	:
Республіка Болгарія	0,0573	0,0604	0,0630	0,0668	0,0607	0,0635	0,0625	0,0583	0,0711	0,0745
Республіка Польща	0,0923	0,0959	0,0960	0,0901	0,0781	0,0677	0,0694	0,0744	0,0716	0,0688
Словацька Республіка	0,1156	0,1134	0,1044	0,1252	0,1132	0,1018	0,0818	0,0870	0,0791	0,0826
Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії	0,1003	0,1160	0,1232	0,1176	0,1234	0,1317	0,1372	0,1498	0,1558	0,1419
Угорщина	0,0956	0,1179	0,1219	0,1207	0,1188	0,1041	0,1041	0,1015	0,1032	0,0912

Джерело: European Statistical Office, Eurostat³

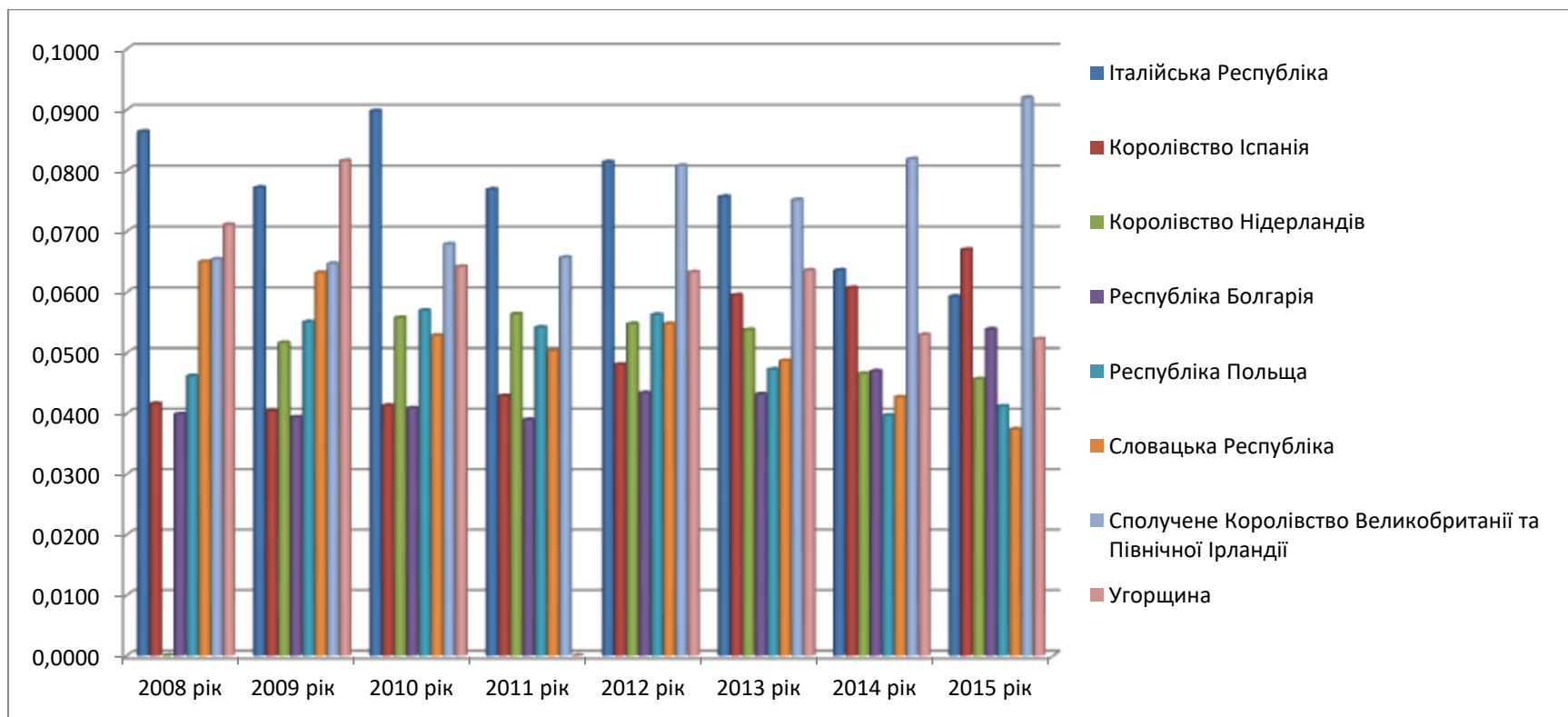
³ Electricity prices for industrial consumers - bi-annual data (from 2007 onwards) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.

Джерело: побудова власна на основі даних European Statistical Office, Eurostat

⁴ Дані щодо Італії за I півріччя 2015 року відсутні.

Ціни за компонентами. Компонент «Енергія і постачання», ціна включає вартість виробництва, агрегації, балансування енергії, енергетичні витрати постачання, обслуговування клієнтів, управління після продажу, інші витрати на поставку (Рис.3).

Рис. 3. Вартість електроенергії за компонентом «енергія та постачання» (> 150 000 МВт·год), євро/кВт·год

Джерело: побудова власна на основі даних European Statistical Office, Eurostat

Компонент «мережеві витрати» (Network costs), ціна включає тарифи передачі та розподілу, втрати при передачі й розподілі, мережеві витрати, витрати на обслуговування після продажу, витрати на обслуговування системи, витрати на оренду лічильників та облік (вимірювання). Відповідно до Регламенту ЄС 2016/1952 (Regulation (EU) 2016/1952), два додаткові субкомпоненти для ціни на газ та електроенергію повинні надаватися країнами - членами ЄС:

- загальна середня відносна частка витрат на передачу, виражена у відсотках від загальної вартості мережі;
- загальна середня відносна частка витрат на розподіл, виражена у відсотках від загальної вартості мережі.

Компонент «податки, збори, мита». Раз на рік, разом із звітом по цінам за II півріччя (семестр), країни-члени зобов'язані надати інформацію стосовно загальної вартості податків, зборів, мит та нарахувань за продаж газу та електроенергії. Загальна вартість податків, зборів, мит та нарахувань на продажу газу та електроенергії є сумою всіх субкомпонентів, перерахованих в Регламенті ЄС 2016/1952. Як вже зазначалося, є дві категорії податків: податки, збори, мита та інші фіскальні нарахування, які **не повертаються** та мають бути чи не мають бути враховані в рахунки споживачів (ціни без врахування ПДВ та інших податків, що відшкодовуються). Друга категорія податків: податок на додану вартість та інші податки, що **відшкодовуються**, та вказані в рахунках споживачів (ціни, що включають всі податки).⁵

---

⁵ Compilers guide on European statistics on natural gas and electricity prices 2016 edition [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/7787004/KS-GQ-16-006-N.pdf/8c74aebc-d921-496c-9cd0-02fbb91bf166>.

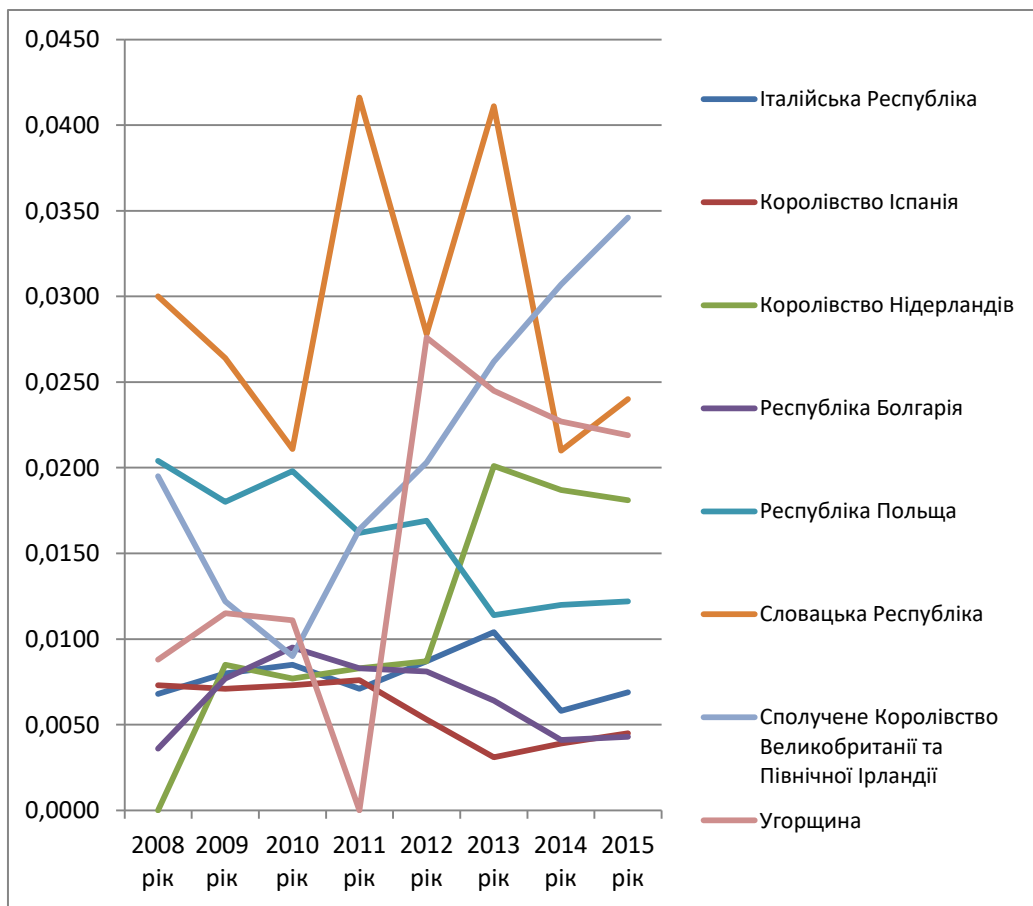

Рис.4. Вартість мережевих витрат (споживання > 150 000 МВт·год), євро/кВт·год

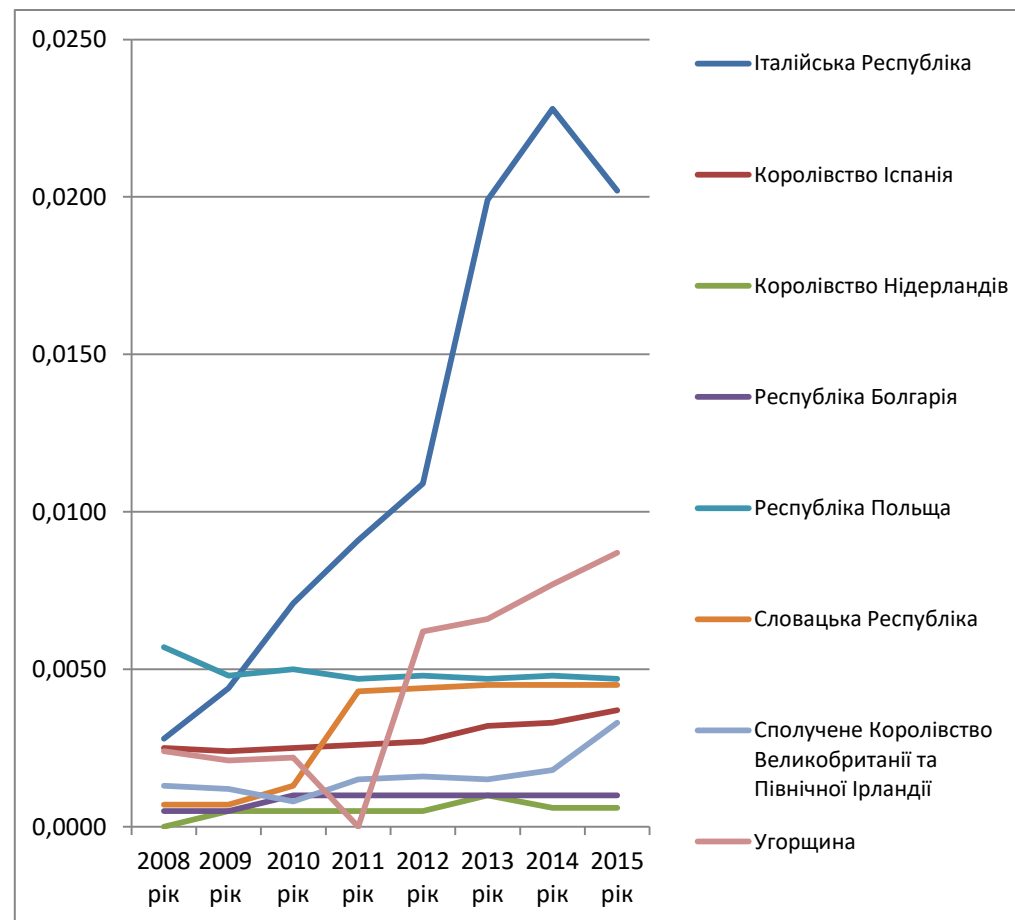
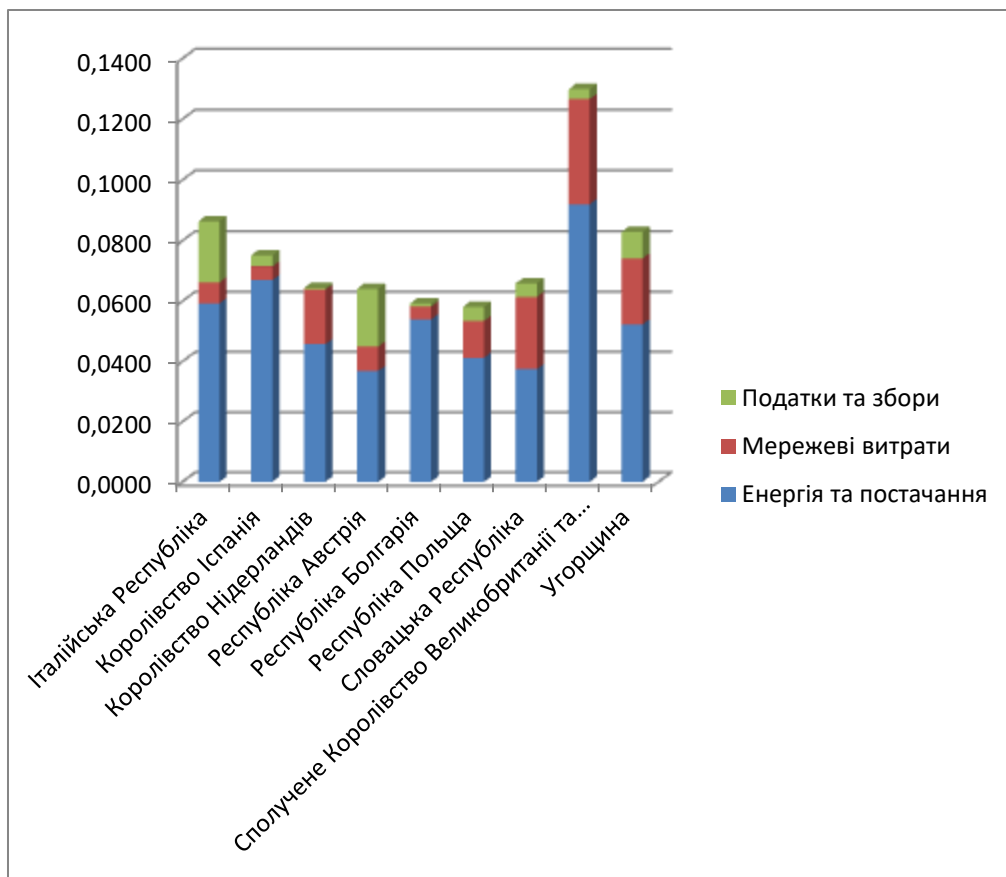

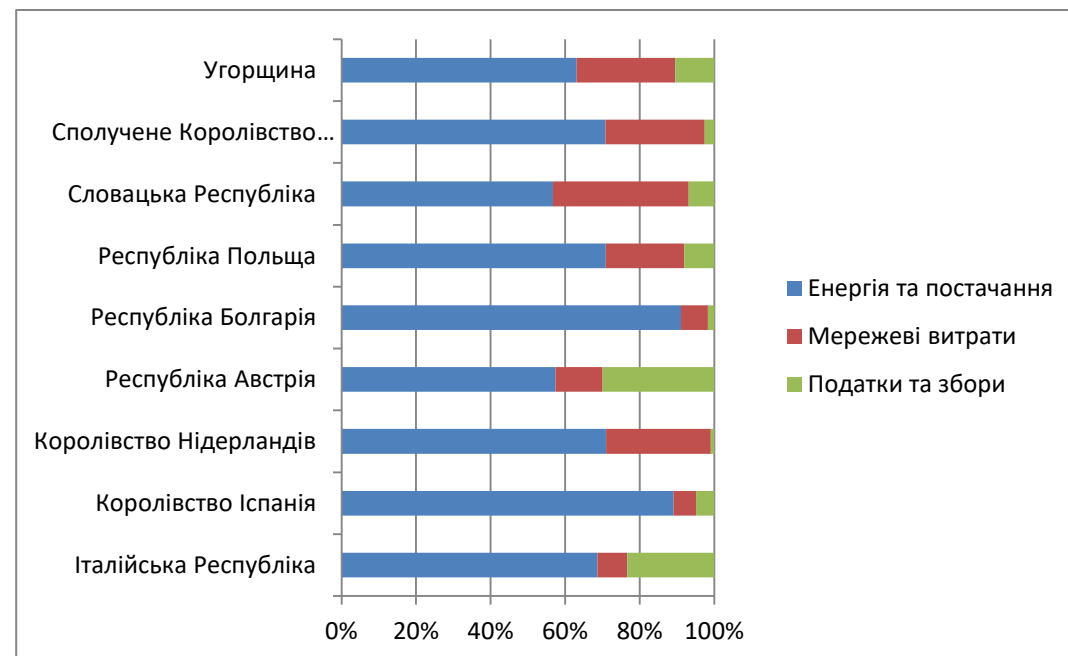
Рис. 5. Вартість податків та зборів, мит (споживання > 150 000 МВт·год), євро/кВт·год

Джерело: побудова власна на основі даних European Statistical Office, Eurostat⁶

⁶ В Угорщині за 2011р. відсутні дані.

Рис. 6. Структура кінцевих тарифів на електроенергію для промислових споживачів (споживання > 150 000 МВт·год) за 2015 рік, євро/кВт·год

Рис. 7. Частка кожного з компонентів ціни в кінцевому тарифі на електроенергію для промислових споживачів (споживання > 150 000 МВт·год) за 2015 рік, %

Джерело: побудова власна на основі даних European Statistical Office, Eurostat

Україна

Тарифи на електроенергію для всіх категорій споживачів в Україні встановлює виключно національний регулятор — **Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.**⁷ НКРЕКП – державний колегіальний орган, підпорядкований Президентові України і підзвітний Верховній Раді України.

У сфері електроенергетики НКРЕКП здійснює регулювання діяльності природних монополій (діяльність з передачі, розподілу електричної енергії) та суб'єктів, що провадять діяльність на суміжних ринках (виробництво та постачання електричної енергії), зокрема шляхом ліцензування видів діяльності в електроенергетиці відповідно до законів України, проведення цінової і тарифної політики, встановлення цін (тарифів) на електричну енергію, тарифів на її передачу та постачання; забезпечує захист прав споживачів електричної енергії, у тому числі шляхом розгляду звернень споживачів та надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП та моніторинг функціонування ринку електричної енергії та сприяння ефективному його функціонуванню.

Основні проблеми галузі:⁸

- **високий рівень зношування електроенергетичного обладнання**, пов'язаний з виробництвом, передачею та розподілом електричної енергії, що призводить до збільшення питомих витрат палива на виробництво електроенергії, неефективного використання паливно-енергетичних ресурсів та, відповідно, збільшення ціни виробленої електроенергії;
- **відсутність належного рівня інвестицій в галузь** зумовлена у тому числі і недосконалою та застарілою нормативно-правовою базою та методами регулювання;
- **викривлена система ціноутворення** на ринку електричної енергії (як на оптовому, так і роздрібному сегментах), **відсутність ринкових механізмів формування цін**;
- **глибокий рівень перехресного субсидювання**, особливо побутових споживачів.

Перехресне субсидування в електроенергетиці – зменшення тарифів на електроенергію для населення і об'єктів соціальної сфери за рахунок їх зростання для промисловості.

В Україні для промисловості тариф формується відповідно **до класу напруги**. Згідно з постановою НКРЕКП⁹ споживачами є:

⁷ НКРЕКП [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nerc.gov.ua/>.

⁸ Звіт про результати своєї діяльності у 2015 році [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=19733>.

⁹ НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ П О С Т А Н О В А 29.10.2009 N 1234 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1126-09>.

✓ **I клас** - споживачі електроенергії, які отримують електричну енергію від постачальника електричної енергії в точці продажу електричної енергії зі ступенем напруг **27,5 кВ та вище**. До цього класу відносяться промислові підприємства із середньомісячним обсягом споживання електричної енергії за попередній календарний рік **150 млн кВт-год та більше** на технологічні потреби виробництва незалежно від ступенів напруги в точці продажу електричної енергії постачальником електричної енергії споживачу.

✓ **II клас** - споживачі, які отримують електроенергію від постачальника в точці продажу електричної енергії зі ступенем напруги **нижче 27,5 кВ**.

Одним із компонентів кінцевого тарифу споживача електроенергії є **оптова ринкова ціна** на електроенергію.

Відповідно до правил оптового ринку електричної енергії (ОРЕ) **оптова ринкова ціна на електроенергію** (ОРЦ) визначається як **середньозважена величина** вартості закупівлі електричної енергії від усіх виробників, що продають електричну енергію в ОРЕ, тарифу на передачу, витрат на забезпечення функціонування ОРЕ та додаткових загальнодержавних витрат (збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на теплову та електричну енергію, компенсація пільгових тарифів для деяких категорій споживачів, у першу чергу побутових споживачів тощо).

У 2015 році відбулося **зростання** фактичної оптової ринкової ціни продажу електроенергії з оптового ринку електроенергії з **829,99 грн/МВт•год** у 2014 році до **1 105,08 грн/МВт•год** у 2015 році (на 33,14 %).

Зростання оптової ринкової ціни у 2015 році зумовлено:¹⁰

- на 33,07 % зросла вартість електричної енергії, що продавалася в оптовий ринок електричної енергії (ОРЕ) виробниками електроенергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) (зростання тарифу на 53,32 %);
- на 72,31 % зросла вартість електричної енергії, що продавалася в ОРЕ ГЕС (гідроелектростанція) ПАТ «Укргідроенерго» (зростання тарифу на 136,64 %);
- на 41,58 % зросла вартість електричної енергії, що продавалася в ОРЕ НАЕК «Енергоатом»¹¹ (зростання тарифу на 42,71 %);
- на 36,21 % зросла вартість електричної енергії, що продавалася в ОРЕ ТЕЦ (теплоелектроцентрально);
- на 72,99 % збільшився платіж ДП «НЕК «Укренерго»¹²;
- на 233,44 % збільшився платіж ДП «Енергоринок»¹³, що обумовлено збільшенням видатків у кошторисі підприємства, пов'язаних з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій, а також відкриттям кредитних ліній для розрахунків з виробництвом електричної енергії;

¹⁰ Звіт про результати своєї діяльності у 2015 році [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=19733>.

¹¹ Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом».

¹² Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго».

➤ з 01 січня 2015 року внесено зміни до Податкового кодексу України щодо включення електричної енергії до переліку підакцизних товарів, внаслідок чого сплачується акцизний податок у розмірі 3,2 % (до 01.01.2015 року – збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію у розмірі 3 %);

➤ на 7,4 % (з 40 825 млн. грн. до 43 848 млн. грн.) зріс обсяг дотацій для компенсації втрат енергопостачальних компаній від постачання електричної енергії за регульованим тарифом пільговим категоріям споживачів.

На роздрібному ринку **постачальники електроенергії за нерегульованим тарифом** (ПНТ) здійснюють постачання електричної енергії на конкурентних засадах за договірними цінами. **Постачальники електроенергії з регульованим тарифом** (ПРТ) здійснюють постачання електричної енергії непобутовим та побутовим споживачам за тарифами, що регулюються Національною Комісією.

Середньозважений рівень **тарифів на постачання** електроенергії у 2015 році становив:

- для споживачів 1 групи (усі споживачі, крім побутових) – **5,46 грн/МВт•год**, що на 14% більше у порівнянні з 2014 роком;
- для споживачів 2 групи (побутові споживачі) – **37,14 грн/МВт•год**, що на 10,8% більше у порівнянні з 2014 роком.

В структурі витрат на постачання електроенергії за регульованим тарифом за 2015 рік найбільшими є **витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи**, найменшими - **амортизація**.

Роздрібний тариф на електроенергію розраховується виходячи з ціни закупівлі електроенергії, витрат на її розподіл та постачання. У 2015 році для непобутових споживачів, постачання яким здійснюють постачальники електроенергії з регульованим тарифом (ПРТ), діяли такі єдині роздрібні тарифи на електричну енергію в усіх регіонах України:

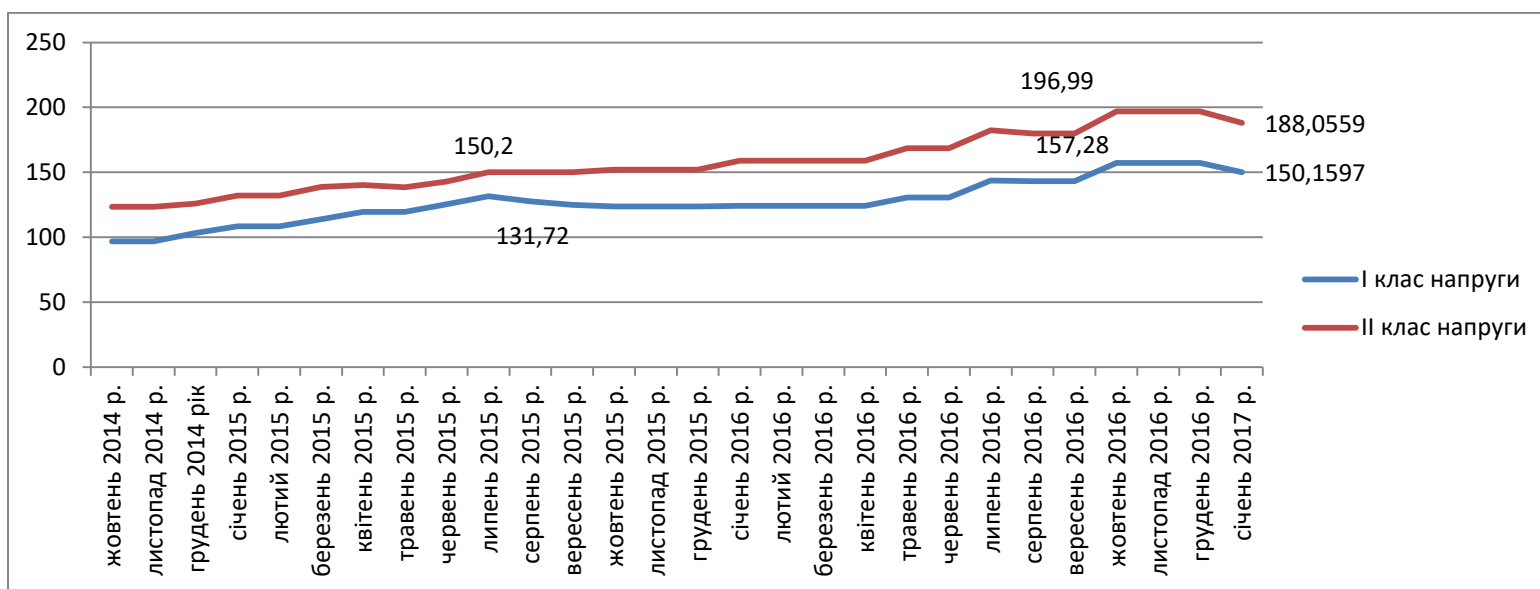
- ✓ I клас напруги – **120,73 коп/кВт•год** (зростання на 34,6% порівняно з 2014 роком);
- ✓ II клас напруги – **143,85 коп/кВт•год**, (зростання на 27,0% порівняно з 2014 роком).

Роздрібний тариф на електроенергію для споживачів першого класу напруги **в грудні 2016 року** в порівнянні з груднем 2015 року збільшився на **33,48 коп** за кВт-год та становив - **157,28 коп. за кВт-год**, а для споживачів другого класу напруги тариф зріс на **44,91 коп.** за кВт-год та складав **196,99 коп. за кВт-год**. Динаміка тарифів для не побутових споживачів згідно з класом напруги свідчить про поступове зростання вартості електроенергії (**Рис.8**).

Якщо розглянути **структуру середньозважених роздрібних тарифів** на електроенергію для не побутових споживачів, то можна відзначити, що таке зростання роздрібних тарифів на електричну енергію обумовлено, в першу чергу, зростанням ціни закупівлі електричної енергії на

¹³ Державне підприємство «Енергоринок».

оптовому ринку електричної енергії, частка якої у структурі середньозваженого роздрібного тарифу на електроенергію у 2015 році **склала 84,0%**. Оптова ринкова ціна у 2010 році була у **2,3 рази** меншою ніж у 2015 році. У 2015 році в порівнянні з 2014 р. оптова ціна зросла у **1,33 рази**. Також відбулось підвищення тарифів **на розподіл електричної енергії**. При цьому, спостерігається тенденція до зниження у структурі роздрібного тарифу на електроенергію частки вартості технологічних витрат електроенергії в мережах при її транспортуванні (**Рис. 9**).

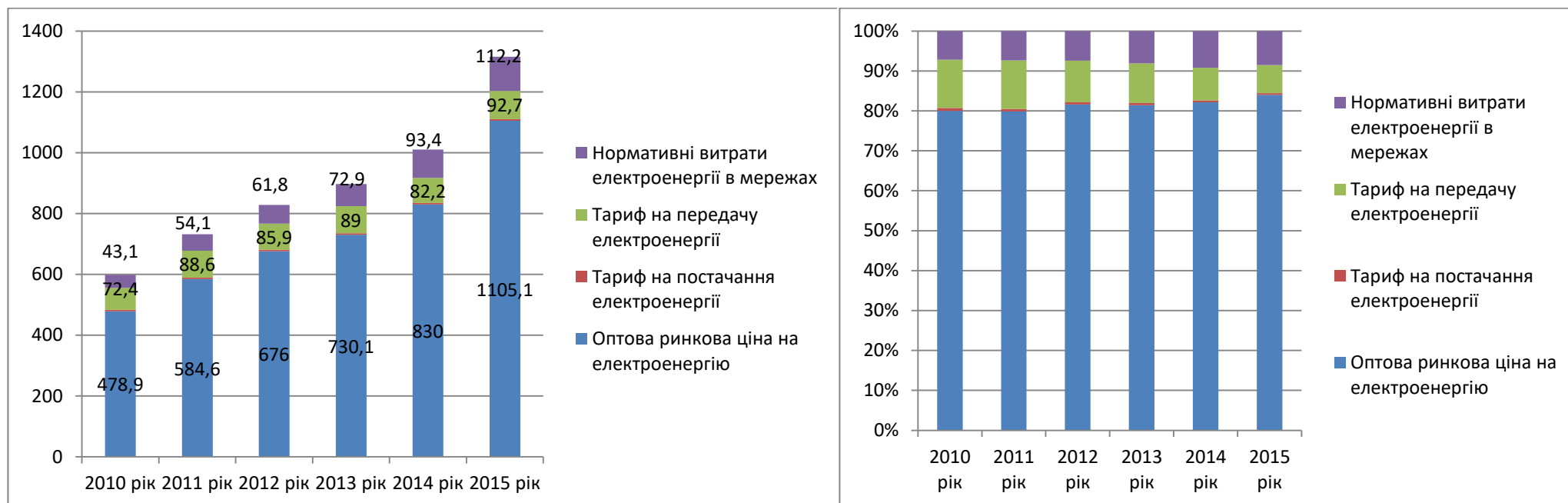

Рис. 8. Динаміка тарифів для не побутових споживачів згідно з класом напруги без ПДВ, коп/кВт-год

Джерело: побудова власна на основі даних Національної Комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)¹⁴

¹⁴ Роздрібні тарифи на електроенергію для не побутових споживачів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=13844> .

Негативним фактором у функціонуванні ринку електроенергії залишається високий рівень **перехресного субсидіювання** промисловими споживачами вартості електричної енергії, що відпускається окремим категоріям споживачів за фіксованими (зниженими) тарифами на підставі ряду законодавчих актів. У 2015 році скасовано рішення щодо «пільгових» тарифів для вугледобувних підприємств, суб'єктів господарювання, що реалізують інноваційні проекти, а також розпочався процес поетапного приведення тарифів для побутових споживачів до економічно-обґрунтованого рівня.

Рис. 9. Структура середньозважених роздрібних тарифів на електроенергію для не побутових споживачів України в 2010-2015 рр. (грн/МВт*год (без ПДВ))¹⁵

Джерело: побудова власна на основі даних Національної Комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)

¹⁵ Динаміка зміни цін на електричну енергію [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=19533>.

Якщо порівнювати ціни на електроенергію (без ПДВ) для промислових споживачів в Україні та країнах ЄС, то варто зазначити, що в Україні тарифи для споживачів першого та другого класу напруги є нижчими (Рис.10), але, наприклад, тариф для споживачів першого класу напруги за рік зріс на 0,0086 євро/кВт·год., що є вищим, ніж відповідне зростання тарифу в Іспанії, Болгарії та Польщі. В таких країнах, як Італія, Нідерланди, Словаччина, Угорщина спостерігається зниження ціни для промислових споживачів на кінець 2015 року. Тарифи на електроенергію для промислових споживачів у Великобританії є найвищими, на кінець 2015 року спостерігається зростання тарифу майже на 0,014 євро/кВт·год.

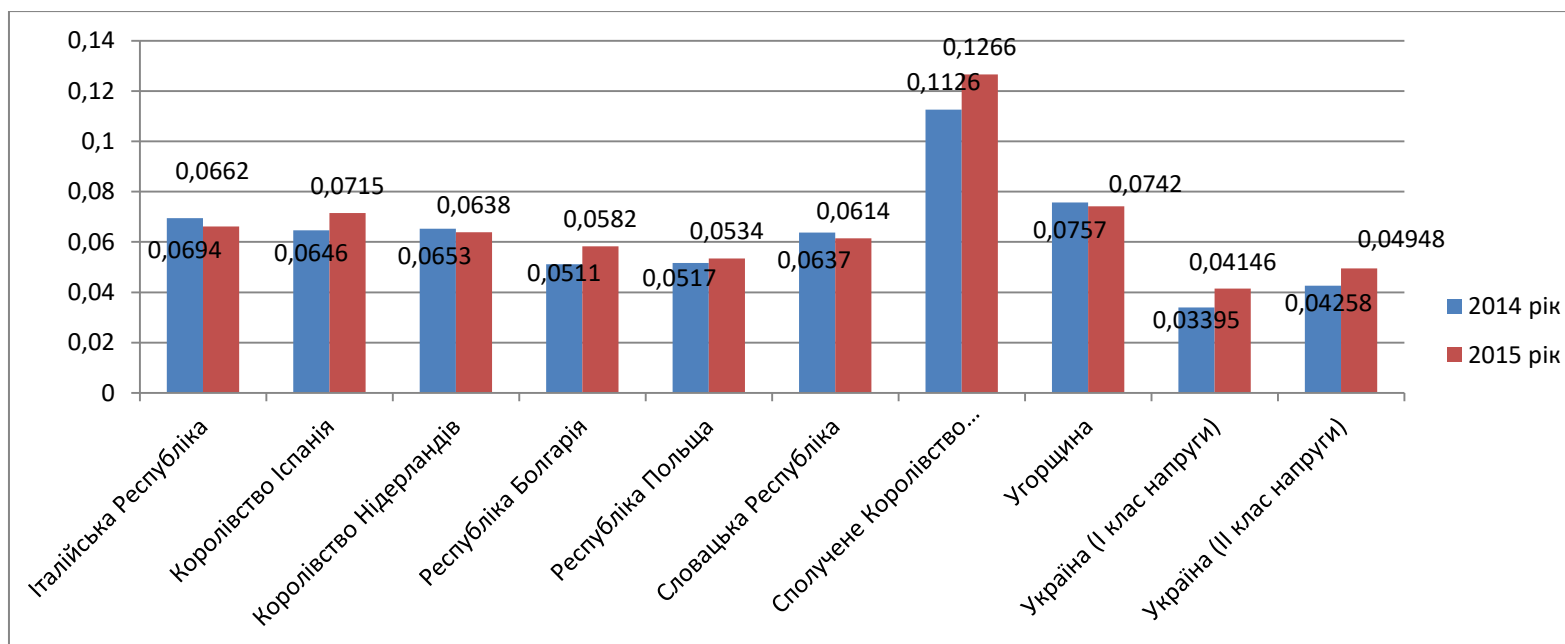
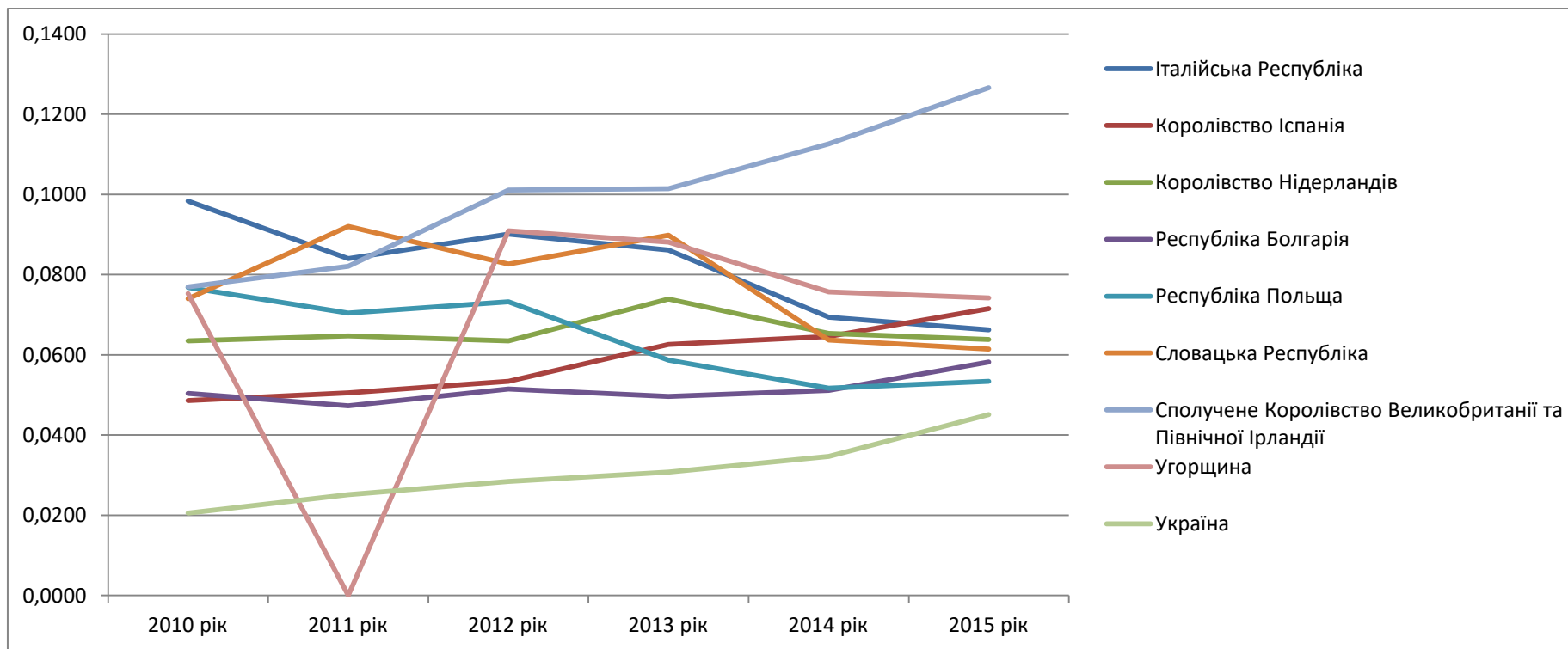

Рис. 10. Тарифи на електроенергію в деяких країнах ЄС (промислові споживачі, споживання > 150 000 МВт·год) та Україні (не побутові споживачі за класами напруги) без ПДВ, євро/кВт·год¹⁶

Джерело: побудова власна на основі даних НКРЕКП та Eurostat

¹⁶ Відповідно до курсу НБУ, станом на 21.01.2017.

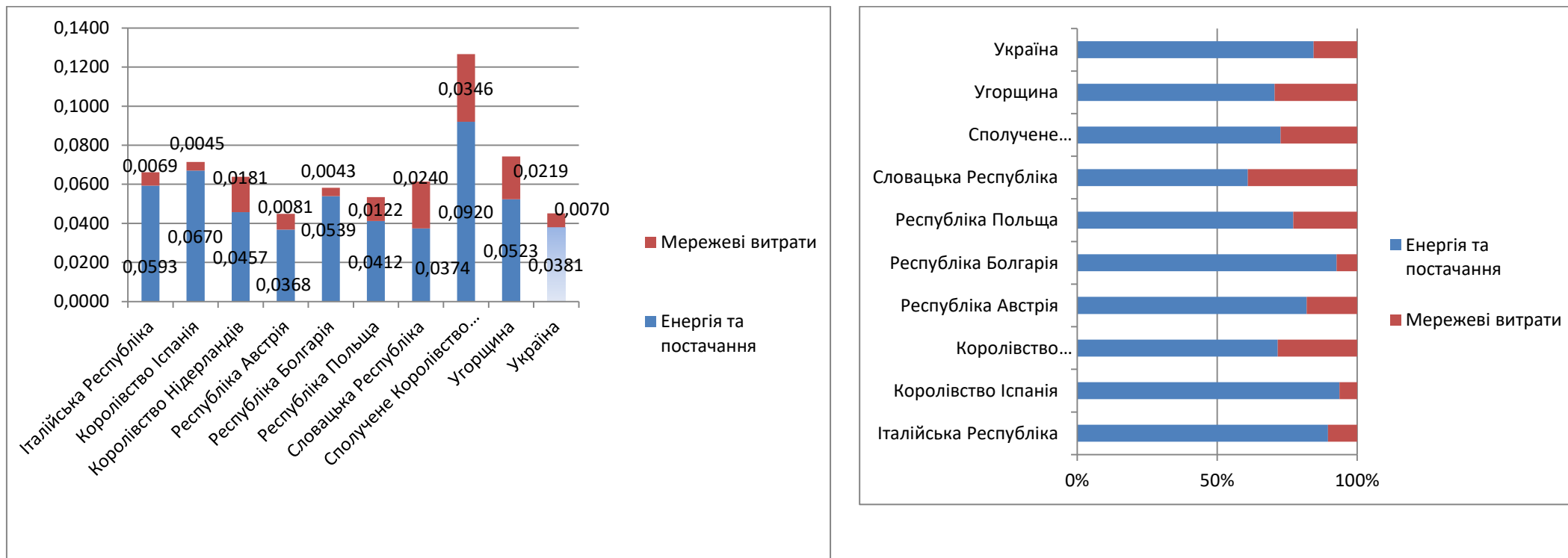
Рис. 11. Динаміка тарифів на електроенергію в деяких країнах ЄС¹⁷ (промислові споживачі, споживання > 150 000 МВт·год) та Україні (середньозважений тариф для не побутових споживачів) без ПДВ, євро/кВт·год¹⁸

Джерело: побудова власна на основі даних НКРЕКП та Eurostat

¹⁷ Дані за 2011 рік по Угорщині відсутні.

¹⁸ Відповідно до курсу НБУ, станом на 21.01.2017.

Розглянувши динаміку тарифів на електроенергію (Рис. 11) для непромислових споживачів за період 2010 – 2015 рр. в Україні та країнах ЄС, можна стверджувати, що зростання тарифів відбувається в Україні, Болгарії, Іспанії та Великобританії. В Угорщині та в Італії, починаючи з 2012 року, тариф на електроенергію спадає. Стрімке подорожчання електроенергії з 2013 року спостерігається у Великобританії.

Рис.12. Структура середньозважених роздрібних тарифів (без ПДВ) на електроенергію для не побутових споживачів України та промислових споживачів країн ЄС в 2015 р., євро/кВт·год¹⁹

Джерело: побудова власна на основі даних НКРЕКП та Eurostat

¹⁹ Відповідно до курсу НБУ, станом на 21.01.2017.

Оптова ціна електроенергії за 2015 рік в Україні є вищою на 0,0013 євро/кВт·год та 0,0007 євро/кВт·год, ніж в Австрії та Словаччині відповідно, але меншою, ніж в сусідній Польщі, Угорщині, Болгарії (**Рис. 12**). Мережеві витрати в Україні є вищими, ніж в Австрії, Болгарії, Іспанії та нижчі, ніж в Угорщині, Словаччині, Польщі. Частка оптової ціни електроенергії в роздрібному тарифі в Україні є більшою, ніж в Угорщині, Польщі, Словаччині, Австрії. Частка мережевих витрат в роздрібному тарифі на електроенергію є вищою, ніж в Італії, Іспанії та Болгарії.

*Інформацію підготувала Валентина Головань,
аналітик ЄІДЦ*